

تقدیم بہ خانوادہ عزیز و محبوب

بہ نام خداوند جان و خرد

سپاس بی کران بر پروردگار یکتای ہستی بخش کہ مریاری فرمود تا ویرایش دوم

کتاب شیمی داروئی را با لطف و شکیبائی خانوادہ خوبم

در اختیار دانشجویمان ارجمند قرار دہم .

۱۳۹۱ - منصور رحمانی

انتشارات جعفری

ناشر کتب علوم پزشکی

www.jafaripub.com

سرشناسه	رحمانی، منصور، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور	دانستنی های از شیمی دارویی / تألیف منصور رحمانی
وضعیت ویراست	[ویراست ۲]
مشخصات نشر	تهران: جعفری، ۱۳۹۱،
مشخصات ظاهری	۱۳۸ ص.: صور، جدول، نمودار،
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۶۰۱-۸۲-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا:
یادداشت: چاپ قبلی	جعفری ۱۳۷۹، (۲ ج.).
موضوع	شیمی دارویی
رده بندی دیویی	۶۱۵/۱۹
رده بندی دیویی	۲۹۲۰۰۴۶
شماره کتابشناسی ملی	RS ۴۰۳ / ۳۱۲ ۱۳۹۱

نام کتاب:	دانستنی های از شیمی دارویی
تألیف:	دکتر منصور رحمانی
نوبت چاپ:	ویرایش دوم چاپ اول ۱۳۹۱
ناشر:	انتشارات جعفری
لیتوگرافی و چاپ:	نماد
صحافی:	نماد
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۶۰۱-۸۲-۴
قیمت:	۱۲۵۰۰۰ ریال

انتشارات جعفری

فروشگاه: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی

تلفن فروشگاه: ۴۹۳۱۵۲ دفتر پخش ۶۶۴۹۹۲۱۴

همراه: ۰۹۱۲۴۲۲۰۸۸۵ (جعفری)

info@jafaripub.com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است و هرگونه تکثیر
به هر شکل بدون اجازه ناشر ممنوع می باشد و پیگرد قانونی دارد.

بخش اول- کلیات داروشناسی

فصل ۱-۱

تعاریف صفحه ۸ تا ۸

تعریف دارو- شفاء دارو ، نام دارو- تعریف دوز، شاخص ایمنی دارو
زمان نیم عمر، سرخودت مصرف یک دوز خوراکی ، فارماکودینامیک - GMP

حجم ظاهری - تقابل - کارایی - قدرت

فصل ۱-۲

تحلیل اثر بخشی دارو صفحه ۱۲ تا ۱۲

نظریه های مکانیسم اثر دارو ، آکونیست - آنتاگونیست ،
انواع مداخله اثر ، فرایمی زیستی ، رابطه غلظت پاسخ

فصل ۱-۳

فارماکوکینتیک- فارماکودینامیک صفحه ۴۲ تا ۴۷

جذب ، انتشار - متابولیسم ، دفع

فصل ۱-۴

اشکال ، راه مصرف صفحه ۴۸ تا ۵۴

اشکال دارویی ، بست بندی های دارویی ، راه های مصرف دارو

اصطلاحات صنعتی

بخش دوم- کلیات شیمی دارویی

فصل ۲-۱

آشنایی با ساختمان شیمیایی دارو ها صفحه ۲۴ تا ۳۹

هیدروکربن ، الکل ، فنل ، اتر ، آلدید ، کتون ، اسید
لاکتون ، لاکتام ، استر ، آمین

فصل ۲-۲

وابستگی فعالیت دارو به ساختمان شیمیایی

صفحه ۴۲ تا ۵۴

عوامل ساختمانی مسئول آثار دارویی (کلیات ظاهر مولکول) ،
عوامل اختصاصی مولکول ، سولفور مونوآکسید ، سورکلانات ،
متیاس HLB ، نقش عوامل شیمیایی در اثر بخشی دارو

فصل ۲-۳

صفحه ۶۰ تا ۷۶

انواع سنتز ، فرآیندهای عمومی (ساده سازی ، اضافه سازی)

فرآیندهای اختصاصی ، تغییر ابعاد ، گروه ، ایزومریسم ،

فرآیندهای ویژه سنتز دارو

بخش سوم- شیمی داروشناسی

فصل ۱-۳

داروهای سیستم عصبی صفحه ۷۷ تا ۹۵

داروهای اعصاب خودکار (موسکارینی، آنتی موسکارینی، آدرژنیک)،
داروهای اعصاب مرکزی (آرام بخش های اصلی، ضد تشنج، ضد اضطراب،
ضد افسردگی، بحس کننده های موضعی، بوشبر)

فصل ۲-۳

داروهای ضد درد صفحه ۹۶ تا ۱۱۹

ضد درد قوی، ضد درد معمولی

فصل ۳-۳

داروهای قلبی-عروقی صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۲

داروهای ضد فشار خون، ضد آثرین

فصل ۴-۳

داروهای ضد متشرشحه صفحه ۱۰۳ تا ۱۱۲

کلیات، داروهای بزمونی زنان، ضد بارداری، داروهای بزمونی مردان

داروهای خده فوق کلیوی، داروهای ضد دیابت

فصل ۵-۳

داروهای ضد میکروبی صفحه ۱۱۳ تا ۱۳۳

پنی سیلین ها، سفالوسپورین ها، سایر ضد باکتری های با الکتام،
آمینو گلیکوتول ها، ماکرولید ها، کینولون ها، تراسایکلین ها،
سولفانیلاید ها، داروهای ضد عفونی کننده موضعی